

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljano:

vse leto 15 K
2/3 „ 10 „
1/3 „ 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima vsak teden izredne priloge: Ob mojem letu, „Kazipot po Goriskem in Gradiščanskem“ in dvakrat letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglašiti in poslanice se računajo po Petit-vrstah če vsake 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Zlobec — Štrekelj.

Kraševci so nam sporočili iz vseh glavnih krajev, da bodo raje volili Zlobca in ne Štrekelja. — Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke se je posvetoval o tej nameri naprednih in kmečkih kraških volilcev ter sklenil, naj se zgođa izražena volja in naj volijo — Zlobca. To naj v tem slučaju storijo tudi proti njegovi volji, ker se nikdo ne more odpovedati ožji volitvi. Šele potem, ako bo izvoljen, lahko izjavi, da volitve ne sprejme. Ako to stori, potem bi bile nove volitve za jednega poslanca. — Sicer se ni bati, da bi se odpovedal, kajti klerikalci vedo dobro, da bi potem ne bil več izvoljen klerikalec, ako bi, seveda, do tje Kraševce že srečala prava pamet. — In tako smo prišli na krasu srečno tako daleč, da smo dali prostovoljno klerikalcem še enega poslanca, tako, da jih imajo zagotovljenih devet. — Ako dobimo mi vse ostale, jih bomo imeli le — petorico, tako da bi bilo v deželni zboru ravno obratno razmerje od zadnjice.

Naši Kraševci so torej vrgli Štrekelja najprej z Jeričem, drugič bi ga vrgli z Zlobcem. In to je najznačilnejša epizoda iz našega političnega življenja.

Pred 3 leti je bil izvoljen Štrekelj v državni zbor z večino skoro 2000 glasov proti dr. Laharnarju, ki je vendar izobražen človek. — Od takrat je Štrekelj izvrševal svoj mandat tako požrtvovalno in marljivo, da je ustrezal vsaki želji svojih volilcev. Kdor je imel kako zadevo, da je državni poslanec le mogel kaj pomagati, se je obrnil nanj in on je z veseljem in ljubeznijo šel na delo. Nešteti so slučajji, ko mu je ljudstvo dolžno hvaležnosti. — a niti enega slučajja ne more kdo navesti, da je zanemaril svojo dolžnost.

In tako so minila tri leta v delavnosti in pridnosti. Ali kaj se je zgodilo?

Ko je Štrekelj padel v splošni kuriji, kar smo pač pričakovali, ni moglo ne smelo biti niti najmanjšega pomisleka, da ga je treba voliti v kmečkih občinah. Narodno-napredna stranka ga je tudi kandidovala. — toliko bolj, ker je izjavil g. Abram predsedniku izvrševalnega od-

bora, da proti Štrekelju ne kandiduje. Vkljub temu je kmečka stranka kandidovala Abrama proti Štrekelju. Čin najprimitivnejše politične poštenosti bi bil, da bi kmečka stranka ne delala tako nevarnih eksperimentov ter morda ne kandidovala sploh nikogar ali pa da bi pustila na miru tudi dr. Gregorina. Saj on ni agrarec, je odklonil program te stranke, kakor Štrekelj. Postaviti so imeli torej dva čisto kmečka kandidata, — in v nedeljo bi imeli ožjo volitev za oba poslanca. Zmaga bi bila naša za oba! Tako pa so agrarci s svojim Abramom dali klerikalcem še jednega poslanca! To je vseh in zaslug kmečke stranke! Žalostna zasluga!

Služaj, ki se je primeril državnemu poslancu Štrekelju, nima kmalu primere v politični zgodovini. Ljudstvo, ki je tako ihiakovsky, ne zasluži, da se njegovi najboljši sinovi žrtvujejo zanj. Kdo naj se pa vrže z vso gorečnostjo v politično delo, ako kar meni nič tebi nič ljudstvo da prednost kakemu Jeriču ali tudi Abramu pred njim, ki si ni svest najmanjšega pregreška proti prevzeti dolžnosti? Pravi, resnični, celi možje morajo z žalostjo zbežati od takega pokvarjenega ljudstva, — in na njih mesto pridejo politični vlačugarji in šarlatani, ki bodo imeli Boga in volilce za norca. In taki lepi časi se bližajo na Krasu, ako pustimo prosto roko raznim prodancem, ki so sejali zadnji čas kvarljivo seme po trdih kraških tleh. Boj takim podlim značajem! Pojdemo mimo njih do — ljudstva, ki mora odpreti oči, kako je bilo letos zapeljano in osleparjeno.

Kaj je tudi pomagalo klerikalcem k zmagi?

(Dopis).

Uspevati more le taka stranka, ki ima določene cilje pred sabo, ki ve, kaj hoče. Le taka stranka more računati na bodočnost. Stranka, ki se lovi okoli ter ne ve kaj pravzaprav hoče, nima obstanka, more se kmalu zgubiti. Kakšne namene ima klerikalna stranka, to vemo prav dobro; istotako so nam znani cilji napredne stranke; ti dve sta stranki s preciziranimi cilji

»Ta devojka pleše čudovito,« je rekel Ilja. »Nikdar še nisem videl kaj podobnega. Kakšna poezija je v teh kretnjah, in čutnost, tako sladka in mamljiva kakor vonj jasminal Vidim, da je ples lahko umetnost kakor godba. Toda to, kar vidimo navadno v gledališču, ti pirniti in skoki se mi zde vrhunec smešnosti. Sovražim balet, in njega svečenic — mi gausijo.«

Ob ves ta pogovor je pripravila Clorinda svojo tekmovalko. Darija je bila le poslednji stavek: »Sovražim balet, in njega svečenic se mi gausijo.«

Mraz jo je obšel, in prebledela je. Začela je omahovati, in vrgla se je na najbližji naslonjač. Naenkrat se jej je gledališče zagnusilo. Nikdar ga ni ljubila, plesala je zato, ker so jo k temu silili, in zato, ker jo je to preživljalo. Zdaj je čutila v srcu edino željo, da bi jej ne bilo nikdar, nikdar več treba plesati. Kako krut se jej je zdela smeh in vesel pogovor, odmevajoč po dvorani v trenutku, ko je ona tako nepopisno trpela! In iz vrtnca teh glasov se je čul brezčuten smeh Clorinde, ki je

— ali še dandanašnji ne vemo, kaj pravzaprav je hotela takozvana kmečka stranka. Videli smo pač v njej vse polno mandatov in časti in masti željnih ljudij, ali da bi bila pokazala stranka, kakšne namene ima kot taka, tega pa nismo še doživeli. To stranko je bilo mogoče meriti po dvojem: po shodih v Gorici in po njenem oficijelnem glasilu.

Nekaj časa so dokaj pridno zahajali v Gorico. Vsak četrtek skoro je bilo v Gorici agrarno posvetovanje. Visoko so se držali, govorili vprek in vprek, dopoldne in popoldne. Prihajalo je tudi nekaj kmečkih ljudij zapravljat denar. Ali če si premostrival ta-le zborovanja, si uvidel hitro, da je vse skupaj prazno delo ter da so strnili skupaj ljudje, ki bi nekaj radi, pa sami ne vedo kaj. Dopoldne so govorili tako, popoldne pa že drugače. Prepirali in klali so se med seboj, da je bilo joj. Da ne more obroditi tako počenjanje dobrih sadov, je bilo jasno vsakomur, kdor ima pamet za to, da misli prav.

Oficijelno glasilu te kmečke stranke je bilo včasih dobro, pa le včasih, redkokrat, drugače smo čitali tam neumnosti in prismođarije, da so se ljudje za glavo prijemali. Zato pa se tudi ni moglo udomačiti med našim kmečkim ljudstvom. Kmetu hujskati, mu obljubovati to in ono, to je lahka reč, demagogi znajo to izvrstno, ali pomagati mu v resnici, to pa je težko. Ti ljudje so trosili le nezadovoljnost okoli, kar je že ni dosti, storiti pa niso znali koraka, ki bi kazal, da so reš to, za kar se predstavljajo, namreč oni, ki pripeljejo našega kmetiča v boljšo bodočnost.

Mermoljevega kvasenja so bili ljudje kmalu siti, kako malo bo koristil goriškim kmetom, pa so uvideli, ko je začel strašiti z združništvom po deželi prav po klerikalni maniri: edinole v politične svrhe naj se ustanov zadruga za zadrugo prav povsodi, koder se zdi preroku iz Vrtojbe. — Združništvo je težko delo; potrebno je in naša dežela ga bo deležna, ali po previdnosti in potrebi. Modrijani pri »Glasu« so se zlagali, da je napredna stranka proti združništvu sploh, ker izključuje zadrugo v politične svrhe v svojem programu; ujeli pa so se, ker so tako dosti jasno razodele, v kak namen snujejo oni zadruge.

Vse početje kmečke stranke so znali klerikalci naravnost izvrstno izrabljati v

pozabila na Galatejo in svojo nevslišano prošnjo ter zdaj glasno zaklicala: »K mizi, gospodje in dame! Raki, zapeljivejši kakor vsi egiptovski plesi, se kače v srebrnih skledah, riba, veličastnejša kakor faraon, izziva na boj vilice, in kremi a la fleur d'orange širijo vonje, ki so slajši kakor vsi parfumi Vzhoda! Vsa čast naši Dariji, še boljše zrna prirejati lepe večere nego plesati, oso'!«

Posedli so k mizi. Praskovja je sedla poleg Darije, obe ste molčali in se niste vdeleževali niti pogovora, niti smeha. Clorinda se je čudila, kaj se je zgodilo njeni tekmovalki, in izzivajoče koketirala s knezom Ivanom. Darija se je zadovoljila s tem, da se je včasih ozrla na Iljo. Ilja ni afektiral niti resnosti, niti žalosti, govoril je z vsakim, kdor ga je nagovoril, toda vedno brez hrupa in glasnega smeha.

»Miren je kakor cvet,« si je ponavljala Darija.

Praskovja jo je potegnila za obleko.

(Dolje prihodnjic.)

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedejah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravištvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglašje plačati lase Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravištvu.

»PRIMOREC« izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 vin. ali gl. 1.60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledališka ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Han, Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški na Goriškem; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jos. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Prasol, Stolni trg 2; Jos. Primožič, M. rnska cesta; Iv. Sargdaga, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Šolska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

svoje strankarske namene. Pobijali so kmečko stranko dosledno, tolkli po njenem preroku ter kazali njo in njega v pravi luči. To je klerikalni stranki izvrstno koristilo, še toliko bolj, ker od napredne strani ni bilo takrat odpora proti šušmarjem, pa če je bil še tako potreben. Vemo dobro, zakaj ne. Napredna stranka je zasledovala dobre svrhe in napredno časopisje je molče prenašalo vse z dobrim namenom. Toda vse to ni bilo na mestu. Pokazalo se je pri volitvah. Volitve so dale klerikalcem zmago nemalo radi tega, ker je njihovo časopisje dosledno pobijalo agrarno šarlatanstvo.

Ljudje so zmajevali z glavami pa se jezili: Kaj taka naj bo odslej naša politika, taka, kakoršno uganjajo »kmetje« v kmečki stranki? Mogo se jih je odtujilo ter uskočilo ali v klerikalni ali pa v socialistični tabor. Agrarstvo je neizmerno škodovalo napredku na Goriškem ter razganjalo ljudi narazen, namesto da bi se bile naše vrste jačile in množile. Ko so pa letos domišljavci sklepali samostojen nastop ter se je Mermolja lovil po Gregorčičevi »flajdi« in je začel njegov »Glas« skesano moliti žalostni del rožnega venca — smo bili na čistem, kako škoda mora obroditi ta ljuba stranka ob volitvah. — Zanesla je med ljudstvo politično neznanost in nestanovit, s svojim nedelovanjem pa veliko napihnenostjo je odpahnila od sebe ljudi, žal, da je pri tem prizadela marsikako izgubo napredni stranki. Kar so ti ljudje počenjali ob volitvah, pa presega vse meje. Klerikalno časopisje jih je zmerjalo in imelo za norca. In ti agrarni dobričine niso imeli nujnejšega posla od tega: trepetali pred krivo klerikalno palico, katero so vihteli nad njimi, se delati lepe ter se zaletavati v »liberalce.« Včasih pa, ko ni bilo nebo le preveč črno, je smuknil zopet spiritus agens v stranki h Gregorčiču, poprositi ga mandatov. Tako smešne in neumne politike še nismo imeli na Goriškem.

Še mnogo se da povedati, pa za danes naj bo dosti. Napredna stranka je tu krepka. Izčisti naj vse, kar ne spada v njo, potem pa krepko na delo! Pred vsem pa neizprosliiv boj šarlatanstvu in fikfakovstvu!

Dr. K. J. Kantak.

Razvoj Avstrije*).

Ako nas ne motijo znaki, ako nas ne varajo nadeje, stojimo pred važnimi dogodki in spremembami. Posebno Avstrija stoji na razpotju. Vedno bliže se pomika čas, ko se konečno odloči, kam jo popelje cesta, k slavi in velikosti, ali pod pogubno prusko žezlo. V takim momentu je prav, postati trenutek in premotriti prejšlost in sedanji položaj. Moramo se zanimati in pripravljati na bodočnost, ker jutrišnji dan je vedno sad včerajšnjega in današnjega.

Ozrmo se najprej nazaj v zgodovinsko preteklost.

O Avstriji kot državi je mogoče govoriti še le od konca osemnajstega stoletja. Do tega časa so bile avstrijske dežele zasebna last habsburške hiše, katera jih je delila in spajala, da celo zamenjavala, kakor je nanesel čas in priložnost. Edina družilna vez je bila dinastija. Kaj pač so imeli skupnega Ugri in Belgijci? Kaj je

*) Avtor članka je s Poznanjskega in goreč slovanofil, kar ni pri Poljakih tako obče. Zanimi se tudi za naše slovenske razmere.

Darija.

Češki napisal Julius Zeyer.

(Dolje).

»Darija ima ritme, kretnje, poze, ki se ne dajo naučiti,« je priznala Clorinda. Ilja je molčal, toda ni bil hluden. Naivna čutnost, krasne oblike tega orientalsko lenega telesa in pred vsem to sentimentalno, pol zaprto, temno, vlažno oko, — vse to se je polastilo njegove fantazije. Dimitrij Lamonov ga je vprašal, kako sta mu ugajala Darija in njen ples. Darija je slutila to vprašanje in bila bi dala dušo za to, da bi slišala njegov odgovor. Tiho se ima je bližala, toda Clorinda jej je stopila naproti.

»Darija,« je vskliknila, »ti plešeš kakor boginja. Glej, privoščim tudi meni triumi. Prepusti mi ulogo Galateje —« in s tresočimi rokami se je držala njene vonjavno obleke.

»Ti blazniš! To je nemogoče!« je odvrnila Darija skoro nevljudno in hitela k oknu, kjer sta stala Ilja in Dimitrij.

družilo Srbe s Švabi, kaj je bilo Čehom ali Poljakom za Milan?

Vojne, ki so nastale po Karolu VI., so pokazale dovolj jasno, da je tak položaj nevzdržljiv in da je treba mesto privatne lasti Habsburžanov postaviti državo pod habsburško dinastijo, ako nočejo, da si bodo prej ali slej najdražji sosedje delili dežele avstrijske hiše. To zgodovinsko potrebo je dobro razvidel Jožef II. Sklenil je spremeniti habsburška posestva v avstrijsko državo. Zgrešil je pri izbiranju sredstev. —

Jožef II. ni bil stvarjajoč duh, ampak je le posnemač. V tem času je prispel do vrhunca slave Friderik II., povzdignila ga je pruska organizacija. To je Jožefu imponiralo in sklenil je, prenesti pruske uredbe na tla svojih dednih posestev. Med tem pa je prezel grozansko razliko. Brandenburško-pruske dežele so imele ljudstvo kulturno slabo in nesposobno, ki ni hrepelo po samostojnem življenju. Potemtakem je bilo mogoče takemu materialu navreči jednostavno birokracijo, militarizem in jim vcepiti malikovanje do teh uredbe, prešerno imenovanih »država.« Zlajšala je to še jezikovna enota Nemcev (poljske kraje se je pripojilo, ko je bila organizacija že dokončana) in njih suženjska narava se je imenitno prilegla do pasivne poslušnosti. Zraven tega je začel »veliki elektor« s to organizacijo takoj po tridesetletni vojski, v času, ko se je ljudstvo, decimirano in zničeno, udalo vsemu.

Habsburške dežele pa so imele številnejše prebivalstvo, popolnoma neenako po običajih, tradicijah, institucijah itd. in obdarjeno s preveč izrazitim smislom za svobodo, kakor Belgijci, Čehi, Poljaki in za narodnost kot Ogrji in Lahi. Unifikacija bi bila tukaj očitno utopija. Vemo, kako se je končalo to posnemanje Friderika II. Pruska ni mogla biti primer za Avstrijo. Mogla bi biti Poljska, če bi bil kaki poljski Peter Veliki združil poljske in ruske dežele in pustil po poljski tradiciji vsakemu narodu in deželi samovlado (avtonomijo) in obenem jih privedel do priznanja skupnih državnih potreb. Ampak poljska država je šla tedaj proti koncu. Med tem je privedla zgodovina XIX. stoletja Avstrijo na pot državne konsolidacije. Razbremenili so jo belgijskih in laških dežel, izgnali iz Nemčije. Žalobog mesto da bi izbrala označeno ji pot in stopila na tir federacijske države, hotelo se je napraviti iz Avstrije le enostavno, v eri Metternicha in Bacha, nemško, v eri Beusta, ker se ono ni posrečilo, nemško-ogrsko državo. Taki umetni tvor se ni mogel vzdržati brez zunanje pomoči, če ne druge moralne; od tega časa zveza z Nemci, od tedaj je postal Dunaj berlinska ekspozitura. — V sedanjosti dobiva Avstrijo dve državi, spojene z realno unijo: Cislajtani in Ogrska, kojima pripada skupno Bosna in Hercegovina. Cislajtanija se nam predstavlja kot zveza provincij z različno stopinjo samostojnosti pod vsekakor nemško premočjo — in Ogrska kot strogo nacionalna država, zatirajoča druge narodnosti. Ta zistem je popolnoma umeten. Zato pa so tudi zmešnjave vsak čas na dnevnem redu, kot pri organizmu, ki je primoran živeti v okoliščinah, nasprotujočih njemu prirojeni lastnosti. Radi tega se tudi pojavljajo vedno glasnije vesti — da tudi vsenemški zemljevidi — o razdelitvi Avstrije. Govori se, da bode trajalo samo do tedaj, dokler je še živ cesar Franc Jožef. Še le to, da je ubrala dinastija pot reform (splošna volilna pravica) in energija krone (Fejervary in oglasitev aneksije Bosne) so potlačili te glasove. Za sedaj — recimo — je lahko do razdelitve še daleč. Avstrija ima na vsak način ugodne pogoje razvoja zbog svojega položaja v Evropi. Danes štejemo v Avstriji okoli 50 milijonov prebivalcev. V narodnem oziru je 477% Slovanov (Čehov, Poljakov, Hrvatov in Srbov, Rusinov, Slovincov), Nemcev 24%, Madjarov 18,69%, Italijanov 5%, Rumuncov 47%. Za glavni vzrok slabosti Avstrije in pričakovane razpada se uvaža navadno veliko število prepirajočih se narodnosti. To je v resnici slabost, ampak le pri današnji sestavi.

(Pride še.)

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Gorenjpolje. — Šolska mladina na Gorenjpolju priredi dne 17. t. m. ob 3. pop. veselico na dvorišču g. Janeza Jug v Anhovem s sledečim vspešnim: 1.) Slovenec sem — deklamacija, 2.) Ruski sarafan, petje s prizorom, 3.) Hej Slovenci — petje — 4.) Mojim rojakom — deklamacija, — 5.) Prizor s petjem: a) Smo slovenske deklice, b) Slovenski fantje, c) Lepa naša domovina itd. 6.) Stanovi — prizor, 7.) Domovini, deklamacija, 8.) Mladi vojaki — prizor s petjem, 9.) Darežljivi otroci — igra, 10.) Brzohoja, skakanje po eni nogi, plezanje na drevo, 11.) Šaljivo srečkanje. —

Vstopnina k veselici: Stojišča 20 v, sedeži II. vrste 60 v, I. vrste 1 K. Ker je na enjen morebitni prebitek za ubožne otroke, se preplačila hvaležno sprejemajo. — K obilni udeležbi vabi najljudnejše vse prijatelje mladine voditelj Henrik Klavara. —

Anhovo, 4. okt. 1909. — Podpisani se najsrčneje zahvaljuje vrlim Kanalcem za tako mnogobrojen obisk povodom veselice Kmečko izobraževalnega društva »Zarja« dne 3. t. m. Priporočajo se i nadalje, kliče: Bog Vas živi! Na zdar! — Janez Jug, gostilničar.

Iz Ajbe. — Zadnji »Prismojenec« je prinesel našemu očku Koširju, vernemu pristaši klerikalne stranke, senzacionalno veselje. Bral je in bral in, o! veselje, 2000 glasov večine! Prebravši to denc »Prismojenca« pod pazduho in hajdi svojim in drugim oznanjevat to novico. Vpil je kot nor po vasi: »Zdaj je začelo novo življenje, rešeni smo sužnosti in večnega prokletstva, zdaj se nam znižajo davki, podpor pa dobimo, kolikor bomo hoteli! Zagledavši pa nekega naprednega moža glasno zavpije nad njim: »Kaj ste mislili »Potokarji« (tako namreč on naziva napredne može), da bo vedno vaša stranka gospodarila po naših gorah, prišla je tudi na Vas enkrat obsodba, Vaši kandidati ne bodo nikoli več kandidirali v naših krajih.«

On uboga klerikalna zaslepljenost, obžalujem te iz srca. Nikar se ne prena-glite: za solncem pride lahko tudi dež, za veseljem tudi žalost. Časi se vedno izpreminjajo, čeravno se zdaj veselite, morebiti se o prihodnjih volitvah ne boste več. —

Tako, častiti očka, le počasi naprej, počasi se daleč pride.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda pošilja Lovro Rejec, Nemški rut, K 3.60. Znesek je nabran o priliki izvrstnega odgovora 70-letnega starčka klerikalnemu mladeniču, kaj je storila klerikalna stranka v dobi svojega obstanka.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da so naročila za računske oziroma gostilničarske listke v zadnjem času redkejši postala. Slovenci in Slovenke zahtevajte po vseh gostilnah in kavar-nah, pa tudi v trgovinah računske listke!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi vse odpošiljatelje zneskov iz družbinih nabiralnikov, da vedno na položnici, oz. nakaznici napišejo, iz katerega nabiralnika odpošljejo denar.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja tem potom, da ima sledeče razglednice v zalogi: Vodnik Bleiweisove, cena 100 kom. 4 K, V. Polakove, cena 100 kom. 4 K, s hišico, cena 100 kom. 8 K, narodni tabor v Žalcu, 100 kom. 8 K.

Domače vesti.

Osebna vest. — G. dr. Nikolaj Omerša je imenovan za suplenta na višji državni realki v Idriji.

Umrl je v goriški bolnišnici Karol Nardin, sin izvoščeka Nardina; podle-gel je rani, zadani mu od stekla.

Vseslovenska narodna stranka. — »Gorenjec« piše v uvodniku sobotne številke »Padec Goriške — naša bodoča zmaga,« da klerikalci pač nimajo povoda upiti sedaj o »zmagi«. Naprednjaki so res padli, a v neenakem boju: niso imeli

na razpolago ne denarja ne prižnic, ne spovednic, li njihova zaveznica tudi ni ljudska nevednost in slepa vera v duhov-nike. Klerikalci gredo sedaj na višino svoje moči; ko bodo višek prekoračili, se začne strmovljenje navzdol. Ne smejo pa sami rok držati križema, temveč že sedaj začeti delo zase. »Zatorej venkaj med narod! Poučite ga, organizirajte ga! Prvo delo bodi ustanovitev »Vseslovenske narodne stranke«! Le tako si iz padca Goriške vsi narodnjaki zaslužimo svojo zmago, svojo bodočnost.« tako sklepa list svoj članek.

Dr. Gregorčič je glasoval za laške liberalce v Gorici z odprto glasovnico. — Za ožjo volitev v splošni skupini v Gorici je izdal dr. Gregorčič parolo, da se mora iti volit laške liberalce. Njegovi agenti so letali okoli za Bombiga, on sam, dr. Gregorčič pa je tudi šel volit. Da bi laška liberalna komisija ne dvomila, da je volil don Antonio Gregorcig laške liberalce, je dal odprto glasovnico z laškimi liberalnimi kandidati. Prijazno se je smejal Gregorcig, prijazno so se nasmehnili laški liberalci v komisiji. — Zunaj po deželi je takrat gmelno proti slovenskim naprednjakom, da so brezverci, žalilo in obrekovalo se jih je na najpodlejši način, nunci so kričali, da bo ferdaman vsak, kdor voli liberalce — v Gorici pa je tisti čas doktor teologije, katoliški mašnik Gregorčič izdal parolo, da se mora iti glasovat za laške liberalce in šel je tudi on sam glasovat z odprto glasovnico. — To pač menda govori dosti, kakšne lumparije uganjajo politikujoči nunci z grmenjem proti slovenskim naprednjakom. Ti niso nikaki brezverci, ali teh se ne sme voliti, vsak bo ferdaman — voliti pa se mora po Gregorčičevem ukazu laške brezverce v Gorici, in tisti, ki gre prvi za nie v boj, je dr. Gregorčič, katoliški duhovnik, sam. — Klerikalna sleparija z vero in nesramna zloraba vere in cerkve proti poštenjakom se bo še kruto masčevala nad onimi, ki imajo Boga in ljudi za norca ter skrb le za svoj trebuh in svoje Perpetue!

»To ste pa slabo napravili...« V popoldne je čakal neki gospod nunc na državnem kolodvoru v Gorici na vlak. Približal se mu je neki mestni Slovenec, ki mu je med drugim povedal, da je on šel v Gorici glasovat za Faiduttija, češ, ker se je prej od katoliške slov. stranke toliko povdarjalo, da gre za vero. V strahu, da bi bila vera v nevarnosti, je glasoval za laške katoliške kandidate.

Tu pa se je odrezal slovenski gospod nunc, rekoč: »To ste pa slabo napravili, da ste šli volit za Faiduttija.« — A, tako! Glejte, glejte! — Toraj za vero gre, ali voliti katoliškega prosta, ki bi pač branil vero, je slabo napravljeno! Torej naj osame vera v nevarnost!! — Mož se je ujel pa pokazal, da je kričal za vero gre! le za ono neumnice kinete, ki kar trepečejo pred nuncem, ko jim laže: da gre za vero; izdal se je, da ne gre nič za vero pri volitvah, ampak gre res le za vladno farovžev nad ljudstvom!

Slabo je napravil oni mestni Slovenec po mnenju nunca, katerega nadškof dobro pozna, ker je šel volit Faiduttija — najslabše pa so napravili oni volilci po deželi, ki so volili slovenske »katoliške« kandidate, ker to prinese naši deželi neizmerno škodo!

»Oštja, smo zmagali!« — Neki zagri-zeni klerikalni krčmar blizu Kojskega je strahovito preklinjal, ko je slavil zmago klerikalne stranke. — »Oštja smo zmagali!« — »porco d... liberalci so šli,« kruce fix — aleluja« itd. Ljudje, ki so poslušali znorelega klerikalca, so se zgražali. — Naj se »špegla« nad njim kojščanski župnik Marinič! — Pravi podivjanci in brezverci so klerikalni zapeljanci!

V Renčah se je pehal nekdo, ki je prišel iz Bosne, silno za klerikalno stranko. Rekli smo, da je prišel zanalašč domov agitirat za katoliške kandidate. Sram ga bodi! — Renški nunc je bil v nedeljo za policaja. Na straži gor in dol je korakal pred volilno sobo, agitiral ter strahoval ljudi, kar se je dalo. Njegov ugled je vsled tega čudovito porastel in nadškof ga misli povišati!

Sedaj beračijo vino tehanti, fajmoštri, kaplani pa še razni kutarji, kozli in prečastiti; jesenske trtne uši poberejo vse najboljše kmetu. Poprej so kričali na napred-

njake, da so brezverci, sleparji, anarhisti, sedaj pa »abstinentje« nabirajo vino pri vseh in polnijo kleti, da jim bo grelo kri, da bodo lahko še bolj divjali v škodo ljudstvu, katereinu jemljejo vse najboljše. Prav bi bilo, da se ognejo naprednih kmečkih hiš ali če pridejo, da jim kmetje nič ne dajo. — Če bi bila kmečka razsodnost večja, bi bili petelini že krotkejši.

Dijaški almanah 1909—10. toplo priporočamo dijakom. Dobi se v Gabrščekovi knjigarni.

Cigana Cirila Majerja je ustrelil orožnik pri Ročinju. Cigan je bil rojen leta 1874. v Kronbergu. Ko je zrasel, je postal hitro jako nevaren človek, ki je kradel in napadal ljudi. Leta 1895. so ga ujeli redarji v Gorici z veliko težavo; bil je ves oborožen z noži, revolverjem, štiteli. Leta 1896. je bil obsojen pred poroto v Gorici na 8 let ječe; in tri leta je bil potem v prisilni delavnici. Nato so ga utaknili med vojake, ali vojaška suknja mu ni prijala, zato je pobegnil v Italijo, kjer se je klatil okoli. Na sumu je, da je blizu Čedadu ubil nekega kmeta, potem pa jo je pobrisal v Avstrijo. Kakorhitro je prišel v našo deželo, je bila žandarmerija pozorna nanj. Lovili so ga okoli po kanalskih hribih po Kalu, Banjšicah itd., slednjič je naletel nanj orožnik blizu Ročinja. Ukazal mu je naj se ustavi, ali cigan, ki je vedel, kaj ga čaka, je pospešil korake ter tekkel proti Soči, da bi prišel na drugi breg. Ker se na nov ukaz ni hotel vstaviti, je orožnik streljal za njim ter ga zadel. Cigan je padel smrtno zadet v Sočo, ki ga je odnesla. Trupla še niso dobili.

Narodno bralno društvo »Ostri vrh« na Planini na Kranjskem priredi prihodnjo nedeljo veliko društveno veselico s petjem, gledališko predstavo ter plesom. Celo leto je županstvo branilo društvu na najnesramnejši način vsako še tako nedolžno zabavo! — Društvo je pa znalo zastopati svoje pravice, pritožilo se je na okrajno glavarstvo, ki je župana podučilo, kaj sme in kaj ne. — Ni treba torej verjeti raznim lažem, ki jih trosijo naši nasprotniki po okolici, češ, da je veselica prepovedana. Mi imamo popolno dovoljenje že 14 dni v rokah, pa nobenemu ni še prišlo na misel, da bi veselico prepovedal! — Udeleži se tudi več narodnih društev, zlasti iz sosedne Primorske. — Anton Kobal, t. č. predsednik.

Angleški delavec Mac Renalds se je pretepal v Trzinu, kjer je delal, ter prizadajl nekega delavcu težko telesno poškodo. Renaldsa so pripeljali v goriške zapore, kjer pa je kazal, da ne more biti pri zdravi pameti. Pripeljali so ga v opazovalnico v tukajšnji bolnišnici. Ni hotel jesti, molil pa je vedno in klečal. Zdravniki so sedaj izjavili, da Renalds ni odgovoren za svoje dejanje. Poslali so ga domov na Angleško.

Včeraj popoldne sta se peljala okoli 1½ dva nuncia po tekalšču Jos. Verdije-vent; blizu Bolkove hiše je prišel neki otrok pod voz. Poškodovanemu dečku so ljudje takoj prihiteli napomoč ter ga odnesli v bližnjo vežo. Nabralo se je polno ljudi, ki so ostrašeno popraševali, kaj se je zgodilo z dečkom — samo ona dva nuncia sta ostala čisto hladnokrvna ter sta nagnala fajakarja, naj ju hitro odpelje. ne da bi se bila kaj zmenila za otroka. Kako so ljudje komentirali njuno postopanje, si je lahko misliti.

V goriško bolnišnico so sprejeli 13-letnega Fr. Mermoljo iz Podgore, ki je padel z bicikla ter se poškodoval na jeziku in v ustih; potem 58-letnega Karola Peršolja iz Kojščanske županije, ki je bil zadremal na vozu ter padel, pri čemur se je močno poškodoval na vratu.

Obstrelil se je danes nevarno na poti proti Soškemu mostu neki brezposelni hlapec. Reveža so prenesli v bolnišnico.

4 cigane je aretiral v sredo g. Pahor. orožniški stražmešter v Gorici, nad Čepovanom, ko so spali. Na vesti imajo razne tatvine konj v Italiji in v Gradišču.

Aretirali so nekega 30-letnega Petra Hohnjeca s Cerkljanskega, ker je na sumu, da je izvršil več tatvin.

V Solkanu je aretiral orožniški stražmešter g. Pahor v sredo nekega 20-letnega Lebana iz Lokovca radi tatvine.

Prostitutka Magdalena Makarovič je padla v roke policiji v Gorici, na kar je dobila kazni 1 mesec strogega zopora s postom in trdim ležiščem vsak teden.

Tri sumljive ljudi je prišla policija v Gorici. Pišejo se Al. Runko, 33 let star iz Pazina, 26-letni D. Kamerle in 26-letni M. Poljak iz Trsta. Našli so pri njih orodje, ki kazalo na pošteno obrt teh mladih ljudi.

Sokolski vestnik.

Telovadno društvo »Sokol« v Gorici opozarja vsa bratska društva na Gorici, da se v nedeljo, dne 17. t. m. prične ob 9. uri zjutraj v društveni dvorani ulica sv. Ivana 7, v aditeljski tečaj. Ona društva, katera niso še poslala priglasov, naj to nemudoma storo.

Na zdar! — Odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Ajdovščini sklicuje za v nedeljo 17. t. m. ob 3. uri pop. ustanovni občni zbor svojega oddelka v Selu. Prijatelji Sokolstva dobrodošli. Na zdar!

Zveza narodnih društev.

»Narodna Čitalnica« na Kneži in v Podmeltcu priredi v nedeljo, dne 17. oktobra 1909 s sodelovanjem gg. gledaliških igralcev iz Trsta in Tolmina v gorenji iz prijaznosti odstopljeni dvorani tovarne g. Križnič iz Kanala tik železniške postaje v Podmeltcu »Moč uniforme«, burka s petjem in godbo v 3. dejanjih. Spisal: Jak. Stoka. — Uglasbil: H. O. Vogrič. Sodeluje popolna voj. godba c. in kr. pešp. št. 47 iz Gorice. Začetek predstave ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop., konec predstave ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zvečer. Blagajna se odpre ob 4. uri pop. Vstopnina k predstavi za osebo: I. sedež 2 K, II. sedež 1 K 20 vinarjev, stojišča 60 vinarjev. Po predstavi ples. Vstopnina k plesu za možko osebo 2 K. K mnogobrojni udeležbi prijudno vabi združeni odsek.

Zveza vlakov k predstavi v Podmeltcu: Prihod z Goriškega: 4.03 pop. — Prihod z Gorenjskega: 3.44 pop. Odhod proti Goriški: 8.12. — Odhod proti Gorenjski: 6.38 in 1.42.

Ložice. — Podpisani odbor Kmečko izobraževalnega društva »Zarja« se zahvaljuje najtopleje vsem udeležnikom naše dne 3. t. m. v Anihovem prirejeni veselice, domačinom in sosedom, posebno pa našim bratskim Kanalcem, kojih je prihitelo nenavadno število v našo sredo. Vrlim Kanalcem še posebej najsrčnejša zahvala za sodelovanje pri veselici s krasno petjem; tega ne zabimo nikoli in nikdar! G. Alojzij Križnič je blagovolil podariti društvu 10 K, za kar mu bodi naša srčna hvala! Domačini so nam pa posodili raznih reči, koje smo rabili neobhodno za prireditve veseličnega prostora. Zato: Bog jim povrni! — Za odbor: Henrik Klavara, predsednik, Avgust Gabrijelčič, tajnik. —

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Trgatev na Goriškem. — (Nadaljevanje in konec.) — Ni nam sicer znano, če je katero županstvo ali katera druga korporacija, ki ima zastopati koristi naših trtoorejcev, vložila na pristojno oblastvo prošnjo za to, da bodo smeli vinogradniki brez drugega, dodajati letos moštu sladkor, znano nam je pa, da je občina Šmarje na Vipavskem vložila tozadevno prošnjo in dobila nato dovoljenje, da smejo tamošnji občinarji letošnjemu moštu dodajati sladkor. Korak, ki ga je napravilo goričmenovano županstvo je bil jako umesten, kajti s tem se je prihranilo tamošnjim občinarjem mnogo pisarije.

Da se določi, koliko sladkorja se nahaja v moštu, uporabiti se mora v to svrhu klosterneburško moštno tehniko. Moštna tehnika pokaže namreč, koliko odstotkov ali koliko kilogramov sladkorja se nahaja v 100 l mošta. (Take tehnice dobe se n. pr. v Gorici pri A. Primožiču na Korni št. 30) Dober mošt mora imeti najmanj 17 odstotkov sladkorja. Za vsak odstotek, ki primanjkuje do 17, je dodati 830 gr.—1 kg navadnega, trstnega ali pesnega sladkorja. Več kakor 4 kg sladkorja pa se ne sme dodati, ker tak mošt težko vre.

Za cukranje mošta naj se rabi bel ali rafiniran sladkor, nikar naj se pa ne rabi za to takozvani »sirup«, ki je cenejši od sladkorja. Ta poslednji ima v sebi razne zdravju škodljive primesi in zato je dostavljanje istega moštu in vinu zakonito prepovedano.

Ko se ima dodati sladkor moštu, razbije naj se ga na manjše kosce. Če se ga hoče dodati črni zdrozgalici, dene naj se ga v kak jerbaček ali vrečko. Vrečko naj se zgoraj zaveže in obesi na drog ter potopi na enak način v zdrozgalico tako, kakor se dene topit modra galica, ki se jo raztoplja za napravo bakreno-apnene zmesi. Na ta način se sladkor v kratkem raztopi. Med topenjem pada sladka, gostejša razstopina na dno kadi ali hednje, zato naj se, ko se je ves sladkor raztopil, zdrozgalica s kolcem dobro premeša. Ako se hoče dodati sladkor belemu moštu, ki ne vre na tropinah, naj se vtoči iz soda v kako ornico ali kad nekoliko mošta, vrže nanj na male kosce raztolčen sladkor, meša nato s kolcem tako dolgo, da se raztopi. Ko se je ves sladkor raztopil, naj se mošt zlije zopet v sod in skozi velo z kolcem dobro premeša. Skrbeti se mora, da ima klet, v kateri se nahaja cukran mošt, primerno toplino. V to svrhu naj se drže okna in duri zaprta in če še ni klet dovolj topla, naj se jo na primeren način ogreje.

Pozneje, ko mošt povre in se včisti, kar se zgodi navadno vsaj do Božiča, naj se kakor necukran mošt pretoči na čisto. Trsni ali pesni sladkor, ki se ga je dodalo moštu se spremeni pod vplivom kislin in kvasnic, ki se nahajajo v moštu, v grozdni ali enak sladkor kakršen se nahaja v grozdju in povre potem v alkohol. Z dodatkom sladkorja moštu, se torej moč vina ali alkohol poveča, vino postane toraj stanovitnejše in pri takem vinu se ni treba bati, da bi tako zlepa zbolelo ali se celo popolnoma pokvarilo. Poskrbite toraj trtoorejci za dodatek sladkorja, posebno pri moštih, ki so bili napravljeni iz premalo sladkega grozdja in to takoj, ko dobite dovoljenje za to od pristojne oblasti.

I. B.

C. kr. trgovsko ministerstvo je dovolilo z odlokom od 2. t. m. št. 34.085. p. zgradbo medmestne telefonske proge iz Gorice v Gradiško s telefonskim omrežjem v Gradiški pod imenom, da prispevajo interesentje h gradbenim stroškom proge Gorica-Gradiška 30%.

Govorilna pristojbina za navadni trinitutni pogovor med telefonskimi omrežji v Gorici in Gradiški se je določila na 40 st.

Politični pregled.

Padeč Bienertovega ministerstva. — Bienert je obljubil Nemcem, da zakonske načrte o proglasitvi nemškega kot edinega uradnega jezika v nemških alpskih deželah predloži v sankcijo. S tem je bil padeč gotov. Češka ministra Začek in Brai sta podala demisijo, kateri sledi demisija celega kabineta.

Kranjski deželni zbor. — V kranjskem deželnem zboru se godijo lepe reči. Na galerijo prihaja tudi sloveči Terseglav. Lotil se je bil zmerjati napredne poslance, pa tako surovo, da ga je moral klerikalni deželni glavar spoditi z galerije. Na stopnicah je pretil, kakor čitamo v »Sl. N.«, z revolverjem nekaterim naprednim poslancem. Tak pač je ta sveti mož! — Klerikalci so zgruntali nov občinski volilni red, po katerem hočejo deliti občine, kakor drago deželnemu odboru, da bi dobili v roke še one, katerih še nimajo. Po tej noveli se uvede tajna volitev, čemur se nikdo ne protivi, pač pa predlogu, da se črtajo virilni glasovi, da izgubijo častni občani svojo pravico glasovati v I. razredu, da dobi deželni zbor pravico, združevati občine proti njihovi volji ali jih pa ravno tako deliti. Da si zasigurajo pa tudi vsako kmetsko občino, naj po njihovem predlogu ne volijo v prvem razredu več tisti, ki plačajo dve petine davka, ampak one dve petine ki ste kot prvi navedeni v imeniku, ki bi si ga klerikalci sestavili — po svoje. V drugem razredu bi naj volili vsi drugi, ki so v volilnem imeniku, oni ki imajo neko inteligenco in vsi ki plačajo najmanj 30 kron osebnega dohodninskega davka. V tretjem razredu slednjič glasujejo vsi, ki so že prej glasovali in vsi ki še niso nič. To naj bi bil zakon za ustavno državo?!

Seveda se sprejme v kranjskem dež. zboru vse, kar hočejo klerikalci.

Razne vesti.

Akad.-tehn. društvo »Triglav« v Gradcu ho imelo svoj V. redni občni zbor 16. vinotoka 1909, ob 8. uri zvečer v prostorih društva z običajnim vspeedom.

V Lovranu se mudi sedaj poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz; baje pride v Opatijo v kratkem slavni norveški pisatelj Bjørnsterne Bjørnson.

Katoliška cerkev zgorela. — Iz Mitrovice poročajo, da je v Peči zgorela katoliška cerkev. Baje so jo zapalili sami menihi, češ, da bi se tako pokazalo, da so v Sandžaku neurejene razmere; morda bi ga bil treba zopet zasesti.

Ferrer — ustreljen. — V Barceloni na Španskem so ustrelili včeraj Ferrerja, ki je bil obtožen, da je bil z uporniki meseca julija v zvezi ter da je izdelal osnovo za izvedbo republike na Španskem. Bati se je izgredev zbog usmrtilve, katero se je odsvetovalo z raznih strani.

Društvo drž. pisarniških oficijantov in pomočnikov za Primorsko v Trstu priredi v soboto dne 16. t. m. v prostorih društva c. kr. drž. uslužbencev v Trstu, ulica Barriera vecchia št. 8, I. nad. zborovanje z dnevnim redom: Ureditelj službenega stališča potom zakona. Vsi tržaški drž. poslanci so obljubili se udeležiti tega zborovanja. — Začetek ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zveč. Vsi pogodbeno nastavljeni uradniki, oficijanti in pomočniki so vabljeni, da se gotovo udeležijo tega zborovanja.

Razmesaril je stroj v livarni kranjske industrijske družbe v Škedenju pri Trstu 44-letnega delavca Matijo Kuštrina iz Pečin na Tolminskem. Truplo je bilo strašno zmečkan.

Kralj železnice Harriman, ki je pred kratkim umrl, je zapustil svoji ženi dve milijardi 325 milijonov frankov, vsakemu svojemu otroku 30 milijonov, ostalim sorodnikom 50 milijonov. Zapuščinski davek znaša 15 milijonov.

O dragulji živl se je posvetoval ministrski svet 12. t. m. ter sklenil sestaviti odsek, ki naj se bavi temeljito s tem vprašanjem ter stavi potrebne predloge.

Izseljevanje v Ameriko. — Iz Trsta se je odpeljal meseca septembra v severno Ameriko 1458 izseljencev, lani isti mese 376. V južno Ameriko se je odpeljalo meseca septembra iz Trsta 360 izseljencev, lani ob istem času 381. — Od 1. jan. do 30. septembra letos se je odpeljalo iz Trsta v severno Ameriko 12421 potnikov, lani v isti dobi 3135; v južno Ameriko 3563 potnikov, lani 3341. Večina potnikov se je vozila s parniki družbe »Austro-Americana«.

Število prebivalcev v New-Jorku. — Glasom najnovejših uradnih podatkov ima New-Jork sedaj 4.500.000 prebivalcev, torej milijon več nego jli je bilo pred štirimi leti. Med temi je 1.800.000 Nemcev, 1.200.000 Ircev, 750.000 Židov in 45.000 Italijanov. Razum tega je v New-Jorku še drugih narodnosti. Mestni proračun znaša 780 mil. kron, torej petino proračuna angleške države. — New-Jork je za Londonom največje mesto na svetu.

Največji podzemski prostor. — Oktoberski zvezek mesečnika »Adria«, ki ga izdaja J. Stradner v Trstu, imenuje lani odkrito jamo pri Opčinah največji podze-

mski prostor na svetu. Jama je dolga 240 in visoka 138 metrov. Čela Petrova cerkev v Rimu bi imela v njej prostor, kajti ona je 52 metrov. krajša in 21 metrov nižja.

Novodošlo blago za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah

v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

== **Anton Krušič,** ==
krojaški mojster in trgovec
Gorici

Tržaška ulica št. 16

== v lastni hiši. ==



Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznorsnega blaga kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarnen različnejših

za vsaki stan.

A. vd. Berini

Gorica, Šoska ulica t. 2.

velika zaloga ==
== oljkega olja
prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 128, 136, 144, 160, 180, 200, 240,
za luči po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno. Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Lepo, zračno stanovanje: 2 sobi in kuhinja, odda se v ul. Ponte nuovo 22.

MIZARSKA ZADRUGA V SOLKANU,

tovarna pohištva in stavbenih izdelkov.

Lasten železniški tir
Gorica drž. kol. — Solkan

Žage v Soteski
(last verskega zaloga).

Osrednje vodstvo: Trst, Via della Caserma št. 4.

Intarurban. telef.: Gorica št. 74, Trst št. 1631. — Tel.: Zadruga, Used. A. B. C. Code v. Edit.

Zaloge: Solkan; Trst, Via della caserma 4;

Reka, Via delle Pile št. 2; Spljet, ulica Sv. Dujme, Na novo obali.

Zastopstva: Egypt in Levanta.

Vposluje okroglo 400 uslužbencev ter ima nad 150 H. P. parnih in turbinskih gonilnih sil — Lastne električne centrale. — Letna produkcija K 600.000.

Izdekuje pohištvo vseh slogov, ter vsa stavbena dela.
Tehnični in fotografski zavod v Solkanu.

Opravlja popolnoma: Hotele, vile, cerkve, šole i. t. d.

Les se pripravlja v posebnih pečeh na par, ki se razgrejejo do 60°.

Zadružne glavnice K 90.000. — Garancijska rezerva K 180.000. — Rezerva za izgube K 21.000.

Zadružni urad v Solkanu sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po 5—6%.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Pređa se skoraj nova oprava, za trgovino po jako zmerni ceni. — Naslov pové naše upravnistvo.

Službe išče mlada gospodična večša slovenščine, nemščine in nekaj italijanščine. Službo sprejme kot prodajalka ali blagajničarka. — Ponudbe na naše upravnistvo.

Vrtnar (oženjen) išče službe v vili ali grajščini, kjer bi opravljal tudi posel hišnika. Izvežban je popolnoma v vrtnarski stroki. Nastopi lahko 1. novembra. — Naslov pove naše upravnistvo.

udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kurnu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinjšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Učiteljskim kandidatom

priporočamo :

gosli od 8 K višje, loke, strune in vse podrobnosti, ki spadajo k temu.

Muzikalije za gosli, šolske knjige in vse druge potrebščine.

== Vse po izvirnih cenah zalagateljev. ==

Knjigarna A. Gabršček
Trgovski dom.

Svoji k svojim! Slovenska brivnica v Gorici na Travniku št. 21, se priporoča sl. slov. občinstvu v mestu in na deželi. Postrežba točna in čista. Sprejema se tudi odjemalca v mesečni abonement bodisi v brivnici ali na dom. V zalogi se dobi razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema se vsa lasničarska dela ter kupuje zmešane ženske lase od 6 K naprej kg. — Za obilen obisk se priporoča

FRAN NOVAK, brivec.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drabnega blaga ter tkanja, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čuljarje.

Svetinjice. — Rožni vencl. — Mašne knjigice.

Wišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 9 35 *

Toplo priporočamo edino slovensko kavarno Central v Gorici, kjer je največja izbira časnikov in pristihih pijač.

Hiša v Grahovem

na lepem prostoru, dvonadstropna, z 8 sobami, priprava za vsako obrt se odda v najem takoj ali pa proda prav po ceni.

Natančen naslov pové upravnistvo „Soče“.

Knjigarna A. Gabršček

sprejme takoj

2 učenca.



Čudovito nizke cene dvokoles, šival. strojev, vsakovrstnih gramofonov za gostilne, kakor najnovejših plošč. Izvršujejo se tudi vse poprave



Pri Batjel-u
Gorica

Stolna ulica 3.-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Ceniki franko.



Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradne prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4½%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorje«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Iz Ljubljane v New-Jork

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovejšimi modernimi parobrodi: Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobn pojasnila in potrebni pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje

Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljišče. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Plzenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmernne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

GORIŠKA TOVARNA MILA.

Narodno podjetje, edino te vrste.

Ustanavljajmo domačo obrt in industrijo, ker brez te bomo Slovenci za vselej le hlapčevali tujcem.

Slovenske gospodine! Poskušajte milo iz te domače tovarne! Izdelek je izvrsten. Cene običajne!

Naša specijaliteta je: Caprasole — Koza s solncem. Poskusite in sodite!

Svoji k svojim!